

- Prav tako je znatna podpora načinu spreminjanja: spremembe naj bodo tehtne, konceptualno utemeljene, treba jih je preveriti na testnih območjih in jih šele potem vgrajevati v pravne predpise in postopke dela na ravni Slovenije.
 - Pri dopolnitvah koncepta je pomembna participacija tistih, ki načrte izdelujejo in uporabljajo bodisi kot orodje za upravljanje gozdov, gozdno politiko, ali za različne uporabnike, ki imajo interese v gozdnem prostoru.
 - Udeleženci so se strinjali, da ima javna gozdarska služba preko funkcij gozda velike kompetence, saj so bistvenega pomena za zagotavljanje večnamenske vloge gozdov. Hkrati funkcije gozda nudijo možnosti za promocijo gozdarstva in opozarjanje na raznovrsten pomen gozdov.
 - Predloge sprememb je treba udejanjiti; spremembe koncepta funkcij morajo biti usmerjene k preprečevanju konfliktov v gozdnem prostoru, odkrivanju problemov in njihovem reševanju, boljšim in uporabnejšim prostorskim prikazom, konkretnjšim in realnejšim ukrepom in usmeritvam.
 - Za učinkovito izvedbo in uveljavljanje sprememb sta nujni ustrezna kadrovska zasedenost javne gozdarske službe in zadostna finančna podpora.
- Ugotovitve iz delavnice so dobra podlaga za premišljene spremembe pravnih in strokovnih podlag glede koncepta funkcij gozda v Sloveniji.

Tudi pri načrtovanju je „malo lahko več“

Ob vstopu v tretje tisočletje so se slovenski gozdovi začeli spreminjati v malovredne pritikline slovenskega občestva. Revolucionarni reformatorji gozdarske politike niso dojeli narave gozdarstva, njene mikrokozmične pretvorbe sončne energije v novo nastalo vrednost, kaj šele njene polifunkcionalne ekologije in socialno-zdravstvene podstat. Z denacionalizacijo in ukinitvijo skupnega gospodarjenja smo zapravili vse možnosti, da bi na naših tleh obnovili ali zgradili kak večji lesnopredelovalni obrat, saj nismo v stanju oskrbovati niti manjše tovarne plošč z nekaj sto tisoč tonami lesa, kaj šele sodobne kemične tovarne, ki je ekonomična pri količinah lesa s šestimi ničlami. Z 20 % deležem gospodarskih gozdov so državni gozdovi premajhni in preveč razkropljeni, na ravnodušne (nezavzete) zasebnike pa se ni zanašati, zato celo skromnim ostankom domače lesne industrije ne zagotavljamo zadostnih letnih dobav surovine.

S propadom lesne industrije nazaduje povpraševanje po kakovostnem lesu. Vedno več lesa se prodaja za kurjenje ali kot cenen les za kemično predelavo. Obeti za prihodnost so

slabi. Če bomo iz lesa izdelavali samo okvirje za očala, ohišja za fotografske aparate, zobotrebce in kuhalnice ter kakšno dvokolo, se stanje na našem lesnem trgu dolgo ne bo izboljšalo. Ko so bili cilji gozdarstva naravnani v vrednostno pridelavo, je bilo gojenje gozdov paradna disciplina gozdarstva, načrtovanje pa je bilo zadolženo za racionalno časovno in prostorsko usklajevanje ukrepov. Malovredna drva (z)rastejo brez nege in vzgoje! Nenegovani gozdovi so vrednostno izvotljeni, manjši sta tudi njihova stabilnost in odpornost, zato postajajo varstveni ukrepi in med njimi zlasti sanitarne sečnje po ujmah in gradacijah podlubnikov najpomembnejša zaposlitev gozdarjev. Namesto cenene preventive prevladuje draga in nenačrtna kurativa.

V poosamsvojitvenem obdobju je gozdarstvo doživelo revolucionarno preobrazbo, spremenilo se je vse, razen načrtovanja, ki se je ohranilo iz časov socialističnega planiranja in se še dodatno razvejilo ter razbohotilo z množico funkcij, novimi prostorskimi sestavinami in lovskogojitvenimi načrti. Gozdovi so kompleksni ekološki sistemi, ki jih zaradi množice najrazličnejših

povezav slabo obvladujemo. Človek namreč ni ustvarjen za razumevanje mrežno prepletenih sistemov, zato si v razvitejših okoljih pomagajo z gozdnimi združbami in z njimi na najbolj racionalen in enostaven način nadomeščajo zapleteno in dinamično kaotičnost narave. Gozdne združbe so namreč objektivne znanstvene informacije, s katerimi lahko enostavno in učinkovito upravljamo gozdove, kajti celota je več kot seštevek posameznih sestavin (W. Heisenberg). Fitocenologija je metoda, ki brez poplave najrazličnejših podatkov (*Info-Overkill*) gozdarju ponuja vse podatke, ki jih potrebuje za smotrno upravljanje gozdnih ekosistemov. V prvih letih po koncu druge svetovne vojne je bil izreden poudarek namenjen fitocenološkim raziskavam, toda po osamosvojitvi načrtovalci niso več prepoznali izjemnega diagnostičnega pomena fitocenologije, zato je niso vključili v načrtovalno prakso. Dokaz: v zadnjih petindvajsetih letih nismo skartirali nobenega hektarja gozda. Vegetacijska karta v merilu 1 : 5.000 je namreč *sine qua non* večnamenskega in sonaravnega gospodarjenja, brez katerega ostajajo načrti mrtve črke na papirju, gozdarstvo pa je ponižano na raven primitivne obrti. Podrobno merilo je primerno tudi za pravično in pošteno obdavčenje gozdov. Katastrski dohodek se izračunava na podlagi proizvodne zmogljivosti gozdnih rastišč (največji donos lesa) in ne na podlagi vsakokratnega stanja sestoja. Dejanska lesna zaloga namreč lahko znatno odstopa od stanja, ki bi ga gozd lahko dosegel po naravnem rastiščnem potencialu. Izračunavanje katastrskega dohodka namreč ni enako izračunavanju tržne ali prometne vrednosti gozdov. Sprejeta metodologija obdavčenja dohodkov gozdov je zato popolnoma zgrešena.

Iz zgodovine je znano, da se je načrtno gozdarstvo pojavilo v času, ko je metalurški obratoma in večjim mestom grozilo pomanjkanje lesa. Z načrtnim pristopom so preprečili stisko, poleg tega so z urejenim gospodarjenjem zagotovili redno oskrbo z lesom. Nekoč je bilo trajno zagotavljanje lesa veličastno kulturno dejanje, toda dandanes, ko v naših gozdovih ostajajo enormne količine neizkoriščene biomase, skrb za trajnost donosov ni več aktualna. Za načrtno gospodarjenje z

gozdovi so potrebni trije pogoji (Gašperšič, 1995: Gozdnogospodarsko načrtovanje v sonaravnem ravnanju z gozdovi):

- pomanjkanje lesa,
- skrb za trajno zagotavljanje lesa in
- racionalna raba lesne surovine.

Ker noben od zahtevanih pogojev ni izpolnjen, se postavlja vprašanje, ali je smiselno, da zapravljamo toliko časa in denarja za načrtovanje? Lesa imamo namreč na pretek in nobene nevarnosti ni, da bi ga zmanjkalo. Ker ne vemo, kaj bi z njim, ga kurimo ali prodajamo za ništrc. Po ocenah strokovnjakov se bo v prihodnosti delež lesne biomase za kurjavo podvojil, a že zdaj smo priče svojevrstni anomaliji, ko v nasprotju z razvitimi državami porabimo več lesa za toploto kot za tehnološko zahtevne izdelke.

Po zakonu so lastniki odgovorni za svoje gozdove, toda monopolistična javna gozdarska organizacija jih omejuje pri svobodnem podjetništvu. Ker so lastniki gozdov izločeni iz načrtovalnega poteka, so do svoje lastnine brezbrizni in celo ignorantski, kajti o upravljanju gozdov odločajo „birokrati z odločbami“ in ne sledijo življenjskim potrebam lastnikov. Aktivno in odgovorno soodločanje je mogoče samo tam, kjer humanistični menedžment nadomesti birokratskega, zato je skrajni čas, da se totalitarno-direktivno odločanje deregulira in demokratizira.

Da naše načrtovanje ni normalno, kaj šele smiselno in uporabno, dokazujejo vedno večja razhajanja med načrtovanim in doseženim. Za prihodnjo ureditev načrtovalnega procesa ponujam v razmislek nekaj tez.

1 Smiselnost enotnih načrtov

Enoviti gozdnogospodarski načrti so ostanki iz časov socializma, ko je bila lesna zaloga s prirastkom podružbljena in ko je za vse gozdove veljal en sam vzorec. Po osamosvojitvi se je težišče od javnega prevrednotilo k zasebnemu, zato so se začele poglobljati razlike med državnimi in zasebnimi gozdovi.

Državni gozdovi so za razliko od zasebnih predestinirani za skupne potrebe. Večnamenskost, sonaravnost in trajnost so zagotovljeni samo v

državnih gozdovih, kjer lahko brez težav in motenj uravnotežijo: ekologijo, ekonomijo in socialo. Samo v državnih gozdovih se lahko postavijo omejitve v pridelavi lesa na račun varstva narave in drugih funkcij (rekreacija, izobraževanje, znanstveno raziskovanje, poučevanje idr.).

V zasebnih gozdovih imajo osebnosti koristi prednost pred skupnimi, zato so tudi cilji skrajno egoistični. Slovenci smo po naravi narod samozadostnežev, tak odnos izražamo tudi do lastnine. Socialni filozof E. Fromm bi dejal, da nam je več do „imeti“ (posedovati imetje) kot do „biti“ (biti človek – po A. Trstenjaku). Zato bi bil že čas, da opustimo iluzije o oddelčnem gospodarjenju, ki že v socializmu niso oživele, in preuredimo načrtovanje po parcelah. Med zasebnimi gozdovi so velike razlike, ki izhajajo iz velikosti posesti in interesov, ki jih imajo lastniki do gozdov. V grobem jih lahko razvrstimo v tri kategorije:

- (i) v atomizirani posesti (do 1 ha) prevladujejo „negospodarski“ gozdovi, odnos do lastnine je bolj ali manj ljubiteljski, z gozdovi se ne gospodari, razvoj je prepuščen naravi,
- (ii) majhna gozdna posest (1–5 ha) zadovoljuje večinoma samo lastne potrebe po drveh, prevladuje neblagovna proizvodnja,
- (iii) samo večja posest in zlasti veleposest sta tržno in pridobitniško naravnani.

Ker vedno več gozdov prehaja v nekmečke roke, se lastniška struktura še dodatno polarizira! Prepadne razlike med lastniškimi kategorijami zasledujejo različne cilje, imajo drugačen nabor podatkov, zato terjajo diferencirano obravnavo načrtov. Kjer ni ciljev, je ukrepanje nesmiselno! Zato so območni načrti, ki so bili v samoupravnem sistemu namenjeni enotnemu gospodarjenju in ravnovesni oskrbi lesne industrije, nesmotrni in nepotreben balast.

2 Načrtovalne vsebine prilagojene intenzivnosti gospodarjenja

Državni gozdovi morajo biti vzor zasebnim in intenzivno obravnavani. Upravljanje in gospodarjenje morata biti senzibilna, izvajanje načrtov pa obvezno in strogo nadzorovano. Analitske podatke zanje bi morali pridobivati z meritvami in kontrolo ali statističnimi metodami.

V zasebnih gozdovih se intenzivnost načrtovanja ravna po interesih posameznih lastnikov (ljubiteljsko/nekmečko, samozadostno/kmečko, tržno). V razdrobljenih gozdovih se gospodarjenje celo opušča in razvoj prepušča naravi ali pa se gospodari skrajno ekstenzivno. Prepuščanje razvoja gozda naravi ni gospodarjenje in tudi nima nič skupnega s sonaravnostjo. Tudi načrtovanje je manj zahtevno, podatki se pridobivajo večinoma s cenitvami, za izvedbena dela so nakazane ohlapne smernice, realizacija ni obvezujoča, predpisane so samo omejitve, npr.: izvedena dela ne smejo ogroziti rabo prihodnjih rodov, pa tudi ne okoljavnih in socialnih funkcij.

3 Gojitvena dela prilagojena proizvodni sposobnosti rastišč

Ker les ni več vrednota, se ga vedno več prodaja po količini ali teži in vedno manj po kakovosti oziroma uporabni vrednosti. Količinski prirastek je odvisen od rastišča in lesne zaloge, na vrednostni prirastek pa vplivajo tudi gojitveni ukrepi. Racionalna proizvodnja kakovostnega lesa je smiselna samo na najboljših rastiščih, mejno rodovitnost določa potencialna naravna vegetacija oziroma gozdna združba, ki je najboljši pokazatelj bonitete in rabe tal. Ker gre za dva popolnoma različna sistema (državni/zasebni), so v zasebnih mejne združbe postavljene v soglasju z lastniki.

Opomba: Na vrednostno pridelavo vpliva zmes drevesnih vrst, ki jo gozdar sooblikuje med naravno ali umetno obnovo. Negovalni ukrepi so strokovno in finančno zahtevni. Z ukinitvijo nižje in srednje gozdarske šole nimamo več izobraženih in večjih gojiteljev, za nepravilno in kakovostno delo pa bi bilo škoda zapravljati denar.

4 Nadgradnja načrtovalne prakse z modeliranjem

Kakovosten premik v načrtovanju bo mogoč, ko bodo vsi gozdovi skartirani, združbe pa opredeljene z ekološkimi fitocenozi. Takrat bo mogoče najnižje urejevalne enote (odseke/oddelke) oblikovati po mejah gozdnih združb. Oddelki ne bodo več označeni z dvema ali tremi različnimi

gozdnimi združbami z nezanesljivimi odstotnimi deleži, zato z razvrščanjem v rastiščnogojitvene ali gospodarske razrede le-ti ne bodo več obremenjeni z napakami. Ko bodo urejevalne enote stalne in enoznačno kodificirane z ekološkimi združbami, bodo izčističene tudi razvojne faze. Tako bodo trendni izračuni optimalne lesne zaloge, z večjo zanesljivostjo bo mogoče preverjati tudi etate.

ZGS ima številni kader in zmogljivo računalniško ter GPS-opremo, s katero bi lahko z malo inovativnosti digitaliziral tudi gojitvene načrte. Tako bi imeli permanentno aktualizirano stanje, izboljšal bi se tudi gozdarski informacijski sistem. V kratkem obdobju smo izobrazili stotine gozdarskih inženirjev, ki pa niso pridobili zadovoljivega znanja, zlasti ne vegetacijskega.

5 Neusklajenost med načrtovanjem in realizacijo sečenj

Gozdna pridelava je omejena z zgornjo mejo dovoljene sečnje – etatom, ki pa se je kot merilo ohranil samo v državnih gozdovih; za večino zasebnih lastnikov nima nobene veljave. Zakon o gozdovih je namreč uveljavil geslo gospodarskega liberalizma „laissez-faire“ – „pustite, naj dela dela vsak, kar hoče“, zato izostajajo načrtovani ukrepi. V dvestoletni zgodovini gozdarstva se nikoli ni pojavila potreba po spodnji meji, ki bi bila porok vzdržnemu gospodarjenju.

Opomba: vzdržnost (*sustainable*) je primernejši izraz kot trajnost!

Ker nimamo uveljavljene spodnje meje odločanja, se zasebni gozdovi starajo, les zgublja na vrednosti ali celo trohni. Izboljšanje lahko pričakujemo šele takrat, ko bo država aktivneje obdavčila zemljišča, s čimer bo obrnila pogubne trende velikostnega in prostorskega drobljenja gozdov ter priljubila spodnjo mejo poseka zgornji – t. j. etatu.

Naša majhnost nam zapoveduje, da razumno gospodarimo z zmogljivostmi, ki nam jih je darovala narava. Toda naš odnos do gozdov je paradoksalen – čeprav živimo obdani z zelenim bogastvom, ga ne znamo uporabiti in oplemenititi, kaj šele tržiti. Letni prirastek v slovenskih gozdovih je že 9 milijonov m³ in v zadnjih dveh

desetletjih smo posekali komaj polovico prirastka; od tega četrtno zaradi ujm in lubadarjev, nemalo pa tudi na črno. V gozdovih, v katerih se opušča gospodarjenje, se nepopravljivo izgublja možnost fotosintetične akumulacije biomase in z njo vezava škodljivega CO₂. Skoraj vsa energija, ki jo imamo na voljo, izhaja iz sonca, le zelo majhen delež – 0.06 % – vpliva na fotosintezo, a ta vzdržuje celotno življenje na planetu. Lastniki zemljišč, ki ne izkoristijo brezplačne sončne energije za akumulacijo nove vrednosti, škodujejo celotni narodni skupnosti.

6 Evforija funkcij je načrtovalna črna luknja.

Načrtovanje nelesnih funkcij je smiselno samo tam, kjer lahko ukrepamo v smeri postavljenih ciljev. Enkrat opredeljene funkcije se navadno ne spreminjajo in jih ni treba nenehno obnavljati in izpostavljati.

Med prioritetskimi vlogami gozdov je na prvem mestu varovalna funkcija, ki pa je za večino gozdarjev *tabula rasa*, saj ne poznajo rastlinskih in živalskih vrst. Nemški študentje gozdarstva morajo po zvoku prepoznati ptice, ki živijo v gozdovih, naši diplomanti gozdarstva pa ne razlikuje niti značilnih gozdnih rastlin. Brez poznavanja rastlin ni mogoče določiti gozdnih združb, prav tako ni mogoče varovati vrstne raznolikosti. Najučinkovitejši ukrepi za zmanjševanje biotske raznovrstnosti so zavarovana območja. Če se primerjamo z drugimi evropskimi državami, imamo preskromno mrežo zavarovanih gozdov! Čeprav se je v zadnjem stoletju gozdnatost povečala za 50 %, površina zavarovanih gozdov temu ni sledila. Veliko govorimo o varovanju, a premalo storimo zanj. Za večino gozdnih rezervatov nismo vzpostavili niti ničelnega stanja. Popolnoma brezbržno spremljamo uničevanje parkovnega gozda pri gradu Snežnik. V gozdarsko razvitejših državah gozdarji z vsemi mogočimi ukrepi ohranjajo in pospešujejo redke in umirajoče drevesne vrste (tisa, brek).

7 Nenačrtna gradnja prometne infrastrukture

Čeprav se je gradnja prometnic upočasnila, moramo v časih krize, ko povsod primanjkuje denarja, še podrobneje premisliti odločitve o polaganju prometnic. Ko so gozdarji ZGS – brez poznavanja geoloških, tehnoloških, gradbeniških idr. izkušenj – začeli avtoritarno odločati o poteku tras v državnih gozdovih, so se vsiljevale rešitve, za katere je bilo očitno, da je moč (po črki zakona) premagala razum. Za prenekatere ceste in vlako se je napravilo preveč denarja, ostale pa so tudi nepopravljive rane v okolju.

Dokler bo les tako razvrednoten, kot je zadnje obdobje, je nesmiselno vlagati napore v povečanje kakovosti, pač pa je bolj smiselno investirati v prometnice. Z njimi namreč zmanjšujemo proizvodne stroške.

8 Nerazumno preziranje smreke

Zadnji dve desetletji se zmanjšuje delež smreke v naših gozdovih, kar trajno slabi ekonomski potencial naših gozdov. Čeprav povprečne prodajne cene iglavcev znatno prekašajo vrednost lesa listavcev, z nerazumljivo vztrajnostjo negiramo ohranitev smreke v gozdovih in obnavljamo sestoje z neprimernim izborom in sestavo listnatih vrst. Osnovanje smrekovih nasadov je znatno cenejše in manj tvegano kot sajenje listavcev. Najpomembnejše vprašanje gojiteljev/načrtovalcev je: Kako daleč se lahko oddaljimo od naravnega stanja oziroma zanima nas, kje so meje sonaravnosti? Optimalne usmeritve ponuja fitocenologija.

Zaradi dolgoročnosti gozdne pridelave moramo danes razmišljati o posledicah našega (ne)delovanja. To ni želja po vedeževanju, temveč apel po zgodovinsko predvidljivih in konsenzualno sprejetih smernicah.

9 Lovsko načrtovanje

Lov je sporen od časov, ko si je človek začel prilaščati prostor živali in ko jim je odrekel pravico do življenja. „Diana“ je usklajevanje odnosov med rastlinskim in živalskim svetom, kot kukavičje

jajce, podtaknila gozdarstvu. Pričakovanja, da bo lovstvo postalo sonaravno, se niso uresničila, vse je ostalo tako, kot je bilo prej: še vedno se vztraja na hlevski vzgoji in kultu trofejne divjadi, gojenje neavtohtone divjadi pa se ohranja celo v varovanih območjih. Vedno večja škoda na kulturah in pašnih živalih ter konflikti z medvedi in volkovi kažejo na napačno načrtovanje. Etična refleksija gozdarjev-lovcev je v velikem zaostanku za naravovarstvom in prostorskimi možnostmi sobivanja človeka z zvermi. Več pozornosti kot športnemu ubijanju bi veljalo nameniti ohranitvi redkih živali (ris, bober, vidra, divja mačka idr.).

10 Zaključek

Če želimo, da vse ostane tako, kot je, potem je nujno, da se vse spremeni.

(G. T. DI LAMPEDUSA)

Razvrednotenje lesa in gozdov ter s tem celotnega družbenega premoženja je dovolj tehten razlog za prenovo načrtovalne prakse. Enormna odstopanja med načrtovanim in doseženim dokazuje, da je naše načrtovanje slabo in ne služi nikomur, ne gozdarjem, ne lastnikom in ne javnosti. Z množico nepotrebnih podatkov, statistik, preglednic in diagramov je obstoječe stanje tudi maksimalno entropično. Vse preveč je birokracije in premalo kreativnosti ter demokratičnosti. Primat lesne pridelave je tako vkoreninjen v načrtovanje, da ima vse značilnosti ideologije. Nekoč je bil najvišji cilj gozdarstva racionalna pridelava kakovostnega lesa, toda slovensko gozdarstvo je ostalo brez proizvodnih ciljev. Kjer ni ciljev, nas vsaka pot pripelje do cilja. Obstoječe stanje se spogleduje z angleško besedno figuro „*whishful thinking*“, ki v sočnem balkanskem prevodu glasi: „Što se babi tilo, to joj se i snilo“.

Izhodišče sodobnih znanosti je nova paradigma, ki je vse manj proizvodna in vse bolj funkcijska, ki prinaša premik od dela k celoti, od strukture k procesu in od vsiljevanja k sodelovanju. Gozdove obravnava kot biološke sisteme v celostnem prepletu z ekološkimi, socialnimi in rekreativnimi vlogami. V goz-

darsko razvitejših okoljih so spoznali, da lahko s pomočjo fitocenologije sledijo sonaravnosti in novemu gozdarskemu etosu. Fitocenološki jezik je namreč idealen za dialog z naravo, z njim zmanjšamo težko dojemljivo kompleksnost na poenostavljene zakonitosti. Načrtovanje, ki temelji na metodah vegetacijske znanosti, zagotavlja tudi najbolj izčiščen in racionalen načrtovalni minimalizem.

Z diferenciranimi cilji, neenotnimi načrti (ločeni po lastništvu), manjšim številom hierarhičnih ravni, daljšimi ureditvenimi obdobji idr. poenostavitvami, bi se lahko že davno prilagodili spremenjenim lastniškim interesom in usihajoči intenzivnosti gospodarjenja. V času, ko kolapsirajo javne gozdarske institucije in izstopajo slabosti razsekane gozdarske organizacije, ne gre

pričakovati racionalnega in uspešnega gospodarjenja, vse dokler bo ena organizacija upravljala, druga načrtovala in odkazovala, tretja pa ukrepala. Razlike med državnimi in zasebnimi gozdovi so že tako velike, da se upravičeno vprašujemo, ali je še smiselna enovita organizacija javne gozdarske službe.

Medtem ko bo prenova metodoloških in tehničnih vprašanj načrtovanja lahko izvedljiva, bo ostala velika neznanka – „raba lesa v prihodnosti“. Brez zanesljive prihodnosti je vsako načrtovanje nebulozno. Neizkoriščenost proizvodnih potencialov slovenskih gozdov bo stalnica, vse dokler se ne bodo spreobrili trendi drobljenja gozdov. To pa lahko spremenita samo vlada in parlament z aktivno obdavčitvijo zemljišč in gozdov.

Mag. Mitja CIMPERŠEK

Največji zeleni očarljivci – drevesa na Dnevu očarljivih rastlin 2015

Mateja KIŠEK¹, Domen GAJŠEK², Kristjan JARNI³, Robert BRUS⁴

V petek, 22. 5. 2015 je potekal osrednji dogodek ob Dnevu očarljivih rastlin v Botaničnem vrtu Univerze v Ljubljani. Dan očarljivih rastlin je pred tremi leti nastal na pobudo evropske organizacije za raziskave rastlin EPSO (ang. European Plant Science Organisation). Obeležuje ga kar 55 držav, s celo vrsto dogodkov pa sodeluje več kot 500 ustanov po vsem svetu. Dogodki so povezani s temeljnimi in uporabnimi raziskavami rastlin, s kmetijstvom, ohranjanjem okolja, biodiverziteti, izobraževanjem in umetnostjo.

V Sloveniji je glavni organizator Dneva očarljivih rastlin Slovensko društvo za biologijo rastlin. V dopoldanskem času so bile na dogodek povabljene skupine osnovnošolskih otrok, za katere je bil pripravljen pester 4-urni program. Več kot 600 otrok je krožilo med 23 različnimi stojnicami in na različne načine spoznavalo rastline. Na dogodku smo sodelovali tudi zaposleni in študentje z Oddelka za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire Biotehniške fakultete

v Ljubljani. Otrokom smo predstavili največje zelene očarljivce – drevesa. Ker je bil Dan očarljivih rastlin tudi na seznamu dogodkov ob Tednu gozdov, ki je v organizaciji Zavoda za gozdove Slovenije potekal v tednu od 23. 5. do 31. 5. 2015, je tekla beseda tudi o slovenskem gozdarstvu in poklicu gozdarja. Seveda ni šlo mimo tega, da ne bi omenili tistih res najbolj posebnih dreves sveta: največje drevo na svetu – mamutovec General Sherman (*Sequoiadendron giganteum*), s prostornino 1487 m³, najstarejši

¹ M. K., mag. inž. gozd., UL, BF, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, Večna pot 83, 1000 Ljubljana, Mateja.Kisek@bf.uni-lj.si

² D. G., univ. dipl. inž. gozd., UL, BF, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, Večna pot 83, 1000 Ljubljana

³ Dr. K. J., UL BF, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, Večna pot 83, 1000 Ljubljana

⁴ Prof. dr. R. B., UL BF, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, Večna pot 83, 1000 Ljubljana